

TARTU HERBERT MASINGU KOOL

ARENGUKAVA 2025–2028

Sisukord

Üldtutvustus	2
Peamised väljakutsed.....	2
Strateegilised eesmärgid 2025-2028.....	2
1. Kooli ülesehitus	3
1.1. Õpilased.....	3
1.2. Õppetegevuse korraldus	3
1.3. Töötajad	3
1.4. Infrastruktuur	4
1.5. Kooli tööd toetavad struktuurid.....	4
Rehabilitatsioonikeskus	4
Kompetentsikeskus.....	4
2. Arengumudel	6
2.1. Missioon	6
2.2. Visioon.....	6
2.3. Üldeesmärgid	6
2.4. Väärtused	6
3. Tegevuskava	7
3.1. Õppetöö kvaliteet	7
Eesmärgid ja mõõdikud:.....	7
3.2. Koostöö huvigruppidega	7
Eesmärgid ja mõõdikud:.....	7
3.3. Töökeskkond	8
Eesmärgid ja mõõdikud:.....	8
3.4. Lisa-aasta rakendamine	8
Eesmärgid ja mõõdikud	8
4. Arengukava ülevaatamine ja muutmine.....	9

Üldtutvustus

Tartu Herbert Masingu Kool on hariduslike erivajadustega õpilastele suunatud üldhariduskool, kus õpib 300 õpilast. Kooli peamise sihtrühma moodustavad autismispektrihäirega (75% õpilastest), emotsionaalse trauma kogemusega ning raskete somaatiliste haigustega õpilased. Kool eristub teistest oma mitmekülgse toe pakkumisega, lisaks õppele toimib kooli juures rehabilitatsioonikeskus. Kool on kujunenud oma valdkonna kompetentsikeskuseks, jagades teadmisi ja kogemusi üle Eesti.

Arengukava põhineb eelmise perioodi sisehindamise aruandel ning kogu koolimeeskonna käest on kogutud infot regulaarsetel arengupäevadel.

Peamised väljakutsed

1. Ruumipuudus ja hajutatus mitme hoone vahel - puuduvad piisavad võimalused liikumistegevusteks ja huvitegevuseks, kool töötab kahes vahetuses
2. Õpilaste vajaduste muutumine - suurenenud on pragmaatilise kõnepuudega ja komplekssete erivajadustega õpilaste osakaal
3. Kvalifitseeritud personali leidmine ja hoidmine - vajadus toetada olemasolevate töötajate kvalifikatsiooni omandamist ning pakkuda süsteemset tuge uutele töötajatele
4. Tasakaalu leidmine individuaalõppe ja grupiõppe vahel - vajadus optimeerida ressursikasutust säilitades õppe kvaliteeti
5. Lisa-aasta väljaõppe rakendamine

Strateegilised eesmärgid 2025-2028

1. **Õppe kvaliteedi tõstmine läbi süsteemse metoodilise arengu**
 - TEACCH metoodika laiem rakendamine
 - Individuaal- ja grupiõppe tasakaalustatud korraldus
 - Laienenud huvitegevuse võimalused
2. **Kompetentsikeskuse rolli tugevdamine**
 - Süsteemne kogemuste jagamine teiste haridusasutustega
 - Rahvusvahelise koostöö laiendamine
 - Vanemate toetussüsteemi arendamine
3. **Jätkusuutliku töökeskkonna arendamine**
 - Kvalifitseeritud personali osakaalu suurendamine
 - Töötajate heaolu toetava süsteemi arendamine
 - Füüsilise õpikeskkonna parendamine (sh uue koolihoone projekt), ühes vahetuses töötamise suunas liikumine

1. Kooli ülesehitus

1.1. Õpilased

Koolis õpivad eri- ja tõhustatud tuge vajavad õpilased nii põhikooli- kui ka gümnaasiumiastmes. Õpilaste eripärade järgi võib õpilaskonna jagada:

- Autismispektrihäiretega õpilased
- Emotsionaalse trauma kogemusega ja/või vaimse tervise häiretega õpilased
- Raskete somaatiliste haigustega ja/või liitpuudega õpilased

1.2. Õppetegevuse korraldus

Koolis õppivate laste ja noorte eripärad tingivad ka erisused õppetöö korralduses ja seavad tingimused nii füüsilise kui ka emotsionaalse keskkonna loomisel.

Koolis on õppekoht 300 õpilasele, kes õpivad väikeklassides, individuaalõppe ja kombineeritud grupiõppe vormis. Taoline individuaalsete lahenduste kasutamine tingib erakordselt suure õpperühmade arvu. 2024. aasta sügisel oli taolisi õppegruppe 89, kuid laste vajaduste muutudes on pidevas muutumises ka õppegruppide arv.

Õpilast eripäradest lähtuvalt rakendatakse koolis erimetoodikaid ja –lähenemisi:

- TEACCH (*Treatment and Education of Autistic and related Communication Handicapped Children*). Üks levinuimaid ja efektiivsemaid metoodikaid autismispektri häirega õpilaste õpetamisel;
- Oskuste õpe. Lastele mõeldud probleemide lahendamise meetod, mille aluseks on lahenduskeskse lühiteraapia põhimõtted;
- Verge. Metoodika annab praktilised oskused nii agressiivsete situatsioonide ennetamiseks kui ka füüsiliseks piiride seadmiseks. Meetodi omandamisel saadud teadmised on ka agressiooni ennetava efektiga;
- Traumateadlik pedagoogika. Lähenemise aluseks on Bruce D. Perry loodud *Neurosequential Model*;
- *The Zones of Regulation* emotsioonide ja nendega toime tulemise õppimiseks kõikide õpilasgruppide puhul.

1.3. Töötajad

Kooli koosseis hõlmab 2024. aasta novembri seisuga kokku 130,85 ametikohta, millest:

- 90 on otseselt seotud õppetegevuse läbiviimisega (õpetaja ametikoht, selle sisse ei ole arvestatud lisatasuga tasustatavaid tööülesandeid);
- 10,75 on tugispetsialistid;
- 7 on rehabilitatsioonimeeskonna tugispetsialistid;
- 13 on keskastme spetsialistid (sh huvijuht, juhiabi, õppetegevuse logistik, majandusjuhataja, pikapäevaõpetaja, abiõpetajad ja miljööterapeudid);
- 3,6 on tippspetsialistid (sh arst, haridustehnoloog, ringijuht, raamatukoguhoidja ja infojuht);

- 2,5 on abiteenistujad;
- 4 on juhtkonna liikmed.

Võttes arvesse õpilaste eripäradest ja –vajadustest tulenevat õppegruppide hulga muutust õppeaasta jooksul, on õpetaja ametikoha suurus sagedases muutumises.

Eripedagoogilise pädevuse ja oskuse arendamiseks pakub kool oma õpetajatele täienduskoolitust vastavalt vajadusele. Koolis tööd alustavate õpetajate toetamiseks on välja töötatud eraldi õppekavana Tartu Herbert Masingu Kooli töötaja kutseaasta ehk Masingu Kutseaasta. Masingu Kutseaasta läbinuna tõhustab õppija oma kvalifikatsiooni, et õpetada hariduslike erivajadustega õpilasi Tartu Herbert Masingu Koolis. Masingu Kutseaasta eesmärk on õppija igapäevase õpetajatöö toetamine ja Tartu Herbert Masingu Kooli töökultuuriga kohanemine.

1.4. Infrastruktuur

Alates 2005. aastast asub kool endisest kutsekooli ühiselamust õppehooneks renoveeritud ruumides, mis paiknevad kahes vahekorpusena ühendatud õppekorpuses. Lisaks õppeklassidele on koolis võimalik, ujula, jõusaal ja 200-kohaline söökla (kõigi nelja ruumi kasutamine jagatud Tartu Jaan Poska Gümnaasiumiga), raamatukogu ja loovtegevuse ruumid.

Lisaks kuuluvad koolile rendilepingu alusel Pepleri 10 ja Struve 8 soklikorruusel asuvad ruumid, kus toimub samuti õppetöö ning Riia 10 ja Pepleri 5 asuvad ruumid, mida kasutatakse rehabilitatsiooniteenuste pakkumiseks.

Tõsine ruumipuudus, on kooli vaates määravaks raskuskohaks, mille lahendamiseks on koostöös linnavalitsusega reserveeritud Kasarmu 3 asuv sobiva suurusega krunt. Olemas on uue koolihoone eskiisprojekt, mis praeguseks vajab uuendamist. Ees seisab finantseerimisvõimaluste leidmine, et projektiga edasi liikuda.

1.5. Kooli tööd toetavad struktuurid

Rehabilitatsioonikeskus

Alates 2007. aastast osutab Tartu Herbert Masingu Kooli all tegutsev rehabilitatsioonikeskus sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust ning alates 2022. aastast tööalase rehabilitatsiooni teenust. Rehabilitatsioonimeeskond töötab juhtumikorraldusliku põhimõtte alusel. Teenuste osutamist rahastab Sotsiaalkindlustusamet ja Töötukassa.

Kompetentsikeskus

Kiiresti muutuv valdkonnas on kompetentsi kujunemise eelduseks pidev praktika, mis pidevalt taasloob nii oskusi kui ka kogemusi. Praktika puudumisel kaovad kogemused, oskused jäävad praktikaaegsele tasemele ning teadmised vananevad. Kuna psüühikahäiretega õpilastega töötamise

valdkond on pidevas muutumises, on selge, et pädevuse hoidmiseks on vajalik otsene töö sihtrühmaga.

Kooli pädevusse kuulub autismispektrihäiretega, aktiivsus- ja tähelepanuhäiretega, meeleoluhäiretega ning (koostöös partneritega) mitmikdiagnoosidega õpilaste õpetamine. Muutuval haridusmaastikul oleme omandanud oskuse ja kogemuse luua just meie sihtrühmale sobivaid õpilahendusi.

Kompetentsikeskuse töösuunad on:

- nõustamine;
- koolitustegevus;
- uuringute tegemine ja eksperthinnangute andmine;
- metoodilise toe arendamine.

2. Arengumudel

2.1. Missioon

Kooli missioon on luua õpikeskkond, mis toetab õpilasi hariduse omandamisel, turvaliselt järgmisesse eluetappi siirdumisel ning võimaldab toime tulla tulevases elus.

2.2. Visioon

Kool on kvalifitseeritud töötajatega järjekindlalt arenev õppeasutus, mis koondab endas õppe-, kompetentsi- ja rehabilitatsioonikeskust ning kus nii õpilased kui õpetajad tunnevad ennast toetatuna.

2.3. Üldeesmärgid

- 2.3.1. Õpilaste individuaalseid vajadusi arvestav õppekeskkond toetab igakülgset arengut ja võimaldab kvaliteetse hariduse omandamist.
- 2.3.2. Kool on tunnustatud kompetentsikeskus, mis toimib tihedas koostöös erinevate huvigruppidega.
- 2.3.3. Kooli töökeskkond toetab töötajate professionaalset arengut ja heaolu.

2.4. Väärtused

Kooli kui organisatsiooni väärtusi esindab akronüüm LAPS:

Lihtsus. Erivajadustega õpilaste arengu toetamine tõstatab igapäevaselt keerulisi probleeme, mille suure hulga ja tõsiduse tõttu on oluline pakkuda võimalusi leida kiiresti lihtsalt mõistetavaid lahendusi, mis oleksid selgelt sõnastatud, kõikidele osapooltele üheselt arusaadavad ning kiirelt elluviidavad.

Avatus. Oleme oma töös avatud tavapärasest erinevatele töövormidele, metoodikatele ja ideedele ning valmis alati tegema koostööd kõikide osapooltega, olles sageli koostöö eestvedajaks.

Paindlikkus. Õpilaste erinev tervislik seisund ja arengutase eeldab paindlikku lähenemist õppekorraldusele, seda individuaalse lähenemise, õppevormide vajaduspõhise vahetamise, individuaalse õppekava koostamise jms puhul.

Süsteemus. Lapse arengut saab kõige paremini toetada süsteemse ja tõhusa koostööraamistiku kaudu, kus kõikide osapoolte roll ja panus on üheselt mõistetav ning järjepidevalt tunnustatud.

Kool väärtustab keskkonnateadlikku ja -hoidlikku arengut olles osa Rohelise Kooli liikumisest. Kool väärtustab koolipere tervise edendamist.

3. Tegevuskava

Tegevuskavas käsitleme kooli kolme nurga alt – kui õppe- ja kasvatusasutust, kui huvigruppidega koostööd arendavat organisatsiooni ja kui töökeskkonda erinevatele haridustöötajatele.

3.1. Õppetöö kvaliteet

Eesmärgid ja mõõdikud:

3.1.1. TEACCH metoodika on süsteemselt rakendatud kogu koolis

- 75% õpetajatest on läbinud TEACCH baaskoolituse
- Koolil on vähemalt 2 TEACCH metoodika sisekoolitajat
- TEACCH põhimõtted on rakendatud kõigis õppekeskustes ja kõikides vanuseastmetes

3.1.2. Individuaalõppe osakaal on optimeeritud grupipõhise õppega

- Individuaalõppe osakaal on vähenenud 40% võrra
- Välja on töötatud diferentseeritud õppematerjalid kõigis põhiainetes
- Toimib süsteemne õpetajate toetamine üleminekul individuaalõppelt grupiõppele

3.1.3. Huvitegevuse võimalused on laienenud

- Ringitundide arv on suurenenud 30% võrra
- Igal õpilasel on võimalus osaleda vähemalt ühes huviringis

3.2. Koostöö huvigruppidega

Eesmärgid ja mõõdikud:

3.2.1. Kooli roll kompetentsikeskusena on tugevnenud

- Igal aastal toimub vähemalt 4 koolitust teistele haridusasutustele
- Kool osaleb aktiivselt vähemalt 2 riiklikus HEV-valdkonna arendusprojektis
- Kooli kogemusi on tutvustatud vähemalt kolmes erialases või meediaväljaandes aastas

3.2.2. Rahvusvaheline koostöö on süsteemne

- Käivitunud on vähemalt 2 pikaajalise partnerlussuhte projekti
- Igal aastal toimub vähemalt 1 rahvusvaheline õpirände projekt
- Kooli kogemusi on esitletud vähemalt 2 rahvusvahelisel konverentsil

3.2.3. Vanemate kaasamine on süsteemne ja paindlik

- Vanemate kooli üritustel osaleb keskmiselt 60% lapsevanematest

- Toimib regulaarne tagasiside kogumise süsteem vanematelt

3.3. Töökeskkond

Eesmärgid ja mõõdikud:

3.3.1. Kvalifitseeritud personali osakaal on suurenenud

- 85% õpetajatest vastab kvalifikatsiooninõuetele
- Uue töötaja kutseaasta programmi on läbinud 100% uutest töötajatest
- Mentorlussüsteemiga on kaetud kõik uued töötajad

3.3.2. Töötajate heaolu toetav süsteem toimib tõhusalt

- Iga töötaja saab vähemalt 2 korda aastas supervisiooni
- Töötajate rahulolu-uuringu tulemused näitavad positiivset trendi
- Toimib süsteemne tunnustamise ja tagasisidestamise süsteem, kuhu on kaasatud kõik töötajad

3.3.3. Füüsiline töökeskkond vastab vajadustele

- Olemasolevad ruumid on optimaalselt kasutuses
- II vahetuses õppivate laste osakaal on vähenenud

3.4. Lisa-aasta rakendamine

Eesmärgid ja mõõdikud:

3.4.1. Lisa-aasta rakendub õpilastele alates 2026.a. sügisest

- Välja on töötatud sobilik lisa-aasta mudel koostöös teiste koolidega
- Tööle on võetud vajalik arv õpetajaid
- Loodud on õppekava

4. Arengukava ülevaatamine ja muutmine

Arengukava seireprotsessi osaks on igal koolivaheajal toimuvad kooli arengupäevad, mille jooksul vaadatakse regulaarselt üle tegevuskava täitmine.

Arengupäevadele lisaks toimub jooksvalt ainesektsioonides arengukava täitmise jälgimine.

Arengukava täitmist arutatakse kooli hoolekogus ja õppenõukogus iga õppeaasta viimasel koosolekul, kus arengukava täitmise, muudatuste ja järgmise õppeaasta arendusülesannete kohta teeb ettekande direktor.

Arengukava muudatusettepanekud kiidab heaks kooli hoolekogu ning kinnitab Tartu Linnavalitsus.